

ДВНЗ
«Українська академія банківської справи
Національного Банку України»

Препринт серії № UABS КР/2015/004

Горкуша М. Ю.
студент групи МП-31

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ БАНКІВСЬКОГО
ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ**

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Постановка проблеми. Інформаційні трансформації відбуваються з людством практично щоденно: майже кожного дня технології пропонують нам нові способи та форми передачі інформації, змінюють наше уявлення щодо її пошуку та обробки. Інформаційна революція стала щоденним явищем, якому ми перестали дивуватись та сприймаємо як закономірний процес розвитку людства.

Технології пришвидшують загальний наш розвиток. Накопичення інформації дозволяє більш оперативно її вивчати та систематизувати. Однак з цим перед нами постають і нові виклики: все більш актуальними стають кіберзагрози, а розпорядники окремих видів інформації повинні пильно слідкувати за тим, аби суспільство ніколи не ознайомилось із секретними даними: як то державотворчого змісту, так і вихідними даними, які забезпечують світовий «колообіг інформації».

Необхідність використання сучасних методів обробки інформації властива і банківській діяльності, бо лише за таких конкурентних умов у сфері надання інноваційних мережевих послуг, банк зможе накопичити клієнтську масу та успішно продовжити своє функціонування.

Сучасне суспільство цінує свій час, а отже вимагає і від банків якнайшвидшого вирішення будь-якого питання, яке виникає у клієнта. Чим менше кліків користувачу знадобиться для здійснення банківської операції – тим пріоритетніше для нього буде використання саме такої послуги. Та чи не знаходяться банки на межі між забезпеченням оперативного виконання завдань, що на них покладаються та безпечним виконанням діяльності в цілому?

Електронні технології домінують у здійсненні банківської діяльності, а тому ставлять нові виклики перед суспільством: як з точки зору їх практичної реалізації, так і щодо забезпечення максимально надійного їх здійснення. Прямим проявом цього є система SWIFT, яка отримала своїх користувачів за рахунок транскордонного функціонування та простоти запропонованих рішень, виконання яких забезпечується цілою спільнотою, в якій значний рівень відповідальності покладається на кожного з суб'єктів учасників.

Та, чи не призведе надмірне використання прогресивних сучасних технологій в банківській діяльності до випередження загальних рамок її здійснення?

Актуальність теми. Швидкий розвиток технологій передачі даних не завжди значить швидкий розвиток правового регулювання такого обміну. Усі інноваційні сфери, а зокрема – банківська діяльність потребує нового підходу з точки зору правової регламентації такої діяльності та закріплення основних принципів функціонування банківської системи у сучасних умовах у відповідних нормативно-правових актах.

Загальний курс України на проведення реформ, та здійснення змін, що покликані оптимізувати роботу Національного банку України, а також необхідність налагодження фундаменту для розбудови української системи

електронного урядування підвищують потребу в комплексному вивченні та адекватному врегулюванні банківського електронного документообігу, бо лише в цій сфері вбачаються перспективи, які допоможуть виконати зазначені перетворення.

Фундаментальні правові засади функціонування банківського електронного документообігу потребують змін та адаптації в рамках європейської інтеграції, а частина нормативно-правових актів, створена Національним банком України у сфері врегулювання діловодства та ряду питань обробки інформації, забезпечення її захисту та стійкості до вимог сучасності потребує коригування через сучасні виклики, які ставляться перед системою, що забезпечує функціонування обміну даними задля ведення банківської діяльності, забезпечення комфортного обслуговування клієнтів банків, здійснення більш повномасштабного переходу до обслуговування на основі банківського електронного документообігу та використання електронного цифрового підпису зокрема.

Ступінь розробленості теми. Здійснене дослідження є новим та відрізняється комплексним підходом до вивчення проблеми правового врегулювання банківського електронного документообігу. Окремі дослідники вивчають лише певні частини поставленої проблеми. М. В. Давидов, П. Каштанов, Д. Кирилюк, І. В. Курташова, М. М. Матліна, Т. Мельник, С. А. Овчинніков, В. В. Онопрієнко, Д. Рябкова, Ю. Хілінський, В. М. Хургін, А. Шпірко досліджують загальні риси та перспективи впровадження електронного підпису, електронного цифрового підпису та самого електронного документообігу. Тоді як функціонування електронного цифрового підпису та банківського електронного документообігу характеризують лише С. Левшаков, А. Мамонтов, Г. Михайлюк.

В той же час Я. Банасіковская, В. Баракін, С. Ветров, О. В. Клювак, В. І. Плещенко, В. Соломонов, А. О. Столбовський, А. Шаблієнко, Е. Шелястіна досліджують лише інформаційно-комунікаційний та програмний досвід функціонування банківського електронного документообігу.

Сфера ж дослідження банківського електронного документообігу на прикладі комплексного вивчення засад його функціонування, а також особливостей реалізації в Національному банку України на основі нормативно-правових актів, що встановлюють і ряд обов'язкових положень для його ведення і в звичайних банках з подальшими комплексними пропозиціями щодо правового регулювання в аспекті загальної необхідності проведення реформ та євроінтеграційних процесів залишається недослідженою, що посилює актуальність даної теми через наукову та практичну його новизну.

Мета дослідження. Полягає у комплексному вивченні правових засад функціонування банківського електронного документообігу та розробці пропозицій щодо внесення змін до відповідних нормативно-правових актів, які вдосконалили б відповідне регулювання та дозволили б провести ряд

реформ для оптимізації відповідних процесів, в тому числі на законодавчому рівні.

Виходячи із визначеної мети, **завданнями** дослідження є:

- 1) вивчення правових засад функціонування банківського електронного документообігу на основі правового регулювання електронного підпису, електронного цифрового підпису та документообігу;
- 2) розробка пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання засад банківського електронного документообігу;
- 3) проведення аналізу особливостей врегулювання банківського електронного документообігу спеціальними нормативно-правовими актами;
- 4) вивчення досвіду зарубіжних країн у сфері правового регулювання електронного підпису та електронного документообігу, переведення зазначених сфер у банківську площину;
- 5) визначення перспектив реформування та удосконалення банківського електронного документообігу в Україні.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері здійснення банківського електронного документообігу. Предметом дослідження є правові засади банківського електронного документообігу, відповідні нормативно-правові акти та практика їх реалізації.

Методи дослідження. У дослідженні використовується формально-юридичний метод задля вивчення як загального правового регулювання функціонування банківського електронного документообігу, так і встановлення ключових понять та категорій, що є його основою. Діалектичний метод для встановлення загального взаємозв'язку між правовими явищами, що становлять базис функціонування банківського електронного документообігу. Системний метод для аналізу як загальних так і спеціальних нормативно-правових актів, які є предметом дослідження. Метод порівняння для вивчення зарубіжного досвіду становлення засад банківського електронного документообігу та метод моделювання аби перейняти відповідний досвід з метою подальшого проведення реформ на основі розроблених пропозицій. Структурно-функціональний та комплексний методи для повноти вивчення ключових проблем дослідження.

Ступінь вирішення проблеми в дослідженні та практичне значення одержаних результатів. В рамках дослідження пропонується внесення змін до загальних нормативно-правових актів, які становлять базис для регулювання сфери банківського електронного документообігу. Досліджується специфіка регулювання банківського електронного документообігу в рамках регулювання спеціальними актами на прикладі вивчення діяльності Національного банку України та банків України, що прямо встановлюється відповідними нормами.

Вивчається досвід зарубіжних країн на основі якого пропонується ряд комплексних та системних реформ як безпосередньо в діяльності Національного банку України, так і з метою розбудови в Україні системи

повноцінного електронного урядування, на початковому етапі спираючись на видачу електронного цифрового підпису банками як нову електронну банківську послугу.

Список опублікованих праць за темою дипломної (магістерської) роботи:

1. Горкуша М. Ю. Проблеми реалізації концепції Е-урядування в Україні: фінансово-правовий аспект [Електронний ресурс] / Молодіжний науковий вісник Української академії банківської справи Національного банку України: Спецвипуск за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів (20 лютого 2014 р.) “Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи країни: погляд у майбутнє – Том I”. – Режим доступу:

http://bulletin.uabs.edu.ua/images/stories/SpecVupusk/Visnyk_spec_vypusk_022014.pdf. – Назва з екрану.

2. Горкуша М. Ю. Правові аспекти функціонування банківського електронного документообігу [Електронний ресурс] / Молодіжний науковий вісник Української академії банківської справи Національного банку України. Серія “Юридичні науки”. – 2014. – № 2. – Режим доступу: <http://bulletin.uabs.edu.ua/store/jur/b9c1cef2bf01e5c9a19378f9fb4d4ced.pdf>. – Назва з екрана.

Обсяг і структура дипломної (магістерської) роботи. Робота складається з трьох розділів та восьми підрозділів, загальний обсяг роботи складає 129 сторінок, із них основного тексту – 114 сторінок, кількість джерел, використаних в роботі – 65.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У «**Вступі**» описується проблема, що взята за основу дослідження, розкривається актуальність теми та ступінь її розробленості. Зазначається мета дослідження, встановлюються основні його завдання. Надається характеристика об’єкту та предмету дослідження, визначаються методи проведення такого дослідження. Обґрунтовується наукова новизна та практичне значення результатів.

Розділ 1 «Понятійно-категоріальний апарат правового регулювання банківського електронного документообігу» складається з двох підрозділів та надає загальну характеристику основним категоріям, що використовуються у визначеній сфері правовідносин.

Підрозділ 1.1 «Загальні поняття електронного документообігу» розкриває сутність ключових категорій, таких як «документ», «документообіг», «електронний документ», «електронний документообіг», «електронний підпис», «електронний цифровий підпис».

Досліджується схема функціонування електронного цифрового підпису на прикладі основної моделі особистого та відкритого ключа. Встановлюється важливість ієрархії сертифікатів. Наводиться основна

проблема у регулюванні електронного цифрового підпису – неоднозначність застосування понять «ідентифікація», «автентифікація», «авторизація».

Пропонується замінити використання поняття «ідентифікація» на поняття «автентифікація» у Законі України «Про електронний цифровий підпис».

Підрозділ 1.2 «Особливості використання основних правових понять у сфері банківського електронного документообігу» визначає особливості використання зазначених понять та категорій у банківській діяльності. Надає авторське визначення банківського документообігу та ключових понять – «ідентифікації» та «автентифікації».

Зокрема, «ідентифікацію» для використання у сфері банківської діяльності, автор виокремлює як «процедуру встановлення особи шляхом ототожнення інформації певного носія з особою-володільцем ідентифікатора». Тоді як визначити «автентифікацію» пропонується наступним чином: «встановлення належності користувачеві інформації, що зберігається на його ідентифікаторі, який був ним пред'явлений для здійснення інформаційного запиту або інших дій в системі, що обслуговується банком або уповноваженою ним установою чи підрозділом самого банку». Розглядається надання електронного цифрового підпису підписувачам як електронна банківська послуга. Досліджується використання окремих понять в спеціальних нормативно-правових актах.

Розділ 2 «Правові засади організації банківського електронного документообігу» складається з трьох підрозділів. Визначає структуру його функціонування та аналізує перебіг банківського електронного документообігу серед масиву регламентованих дій, що повинні вчинюватись як на рівні Національного банку України, так і є обов'язковими для банків.

Підрозділ 2.1 «Функціонування банківського електронного документообігу» аналізує використання в Національному банку України автоматизованих систем та надає авторське бачення їх подальшого розвитку. Пропонує процедуру інтерактивної побудови системи, введення віртуальної формули розгляду та подальшого руху документів. В рамках підрозділу наводяться приклади оптимізації окремих процесів роботи у частині архівної справи та передачі кореспонденції.

Підрозділ 2.2 «Правові засади безпеки банківського електронного документообігу» визначає використання засобів захисту інформації Національного банку України. Подає ряд пропозицій щодо оптимізації роботи з АРМ-СЕП/АРМ-НБУ.

В рамках підрозділу вивчаються особливості використання криптографічних алгоритмів, роботи з тимчасовими ключами та загальної систематизації роботи банків з Національним банком України з приводу інформування про призначення відповідальних осіб та перевірки рівня їх знань у сфері використання засобів захисту інформації Центрального банку. Наводиться ґрунтовний аналіз роботи з електронними архівами, пропонується введення інструментів, що вдосконалять роботу у цій сфері.

Підрозділ 2.3 «Повноваження Центрів сертифікації ключів банків України та Засвідчувального центру Національного банку України в організації банківського електронного документообігу» наводить характеристику забезпечення функціонування системи Центрів сертифікації ключів та Засвідчувального центру Національного банку України. Встановлює окремі особливості реєстрації відкритого ключа. Вивчає проблеми визначення понять «критична інформація», «сучасні типи атак». Пропонує розробку типового класифікатору правовідносин для полегшення встановлення підписувачем обмежень на використання електронного цифрового підпису. Надає характеристику процесу публікації відкритого ключа.

Розділ 3 «Сучасний досвід та перспективи розвитку правового регулювання банківського електронного документообігу» складається з трьох підрозділів, визначає основні практики, які рекомендовані для перейняття Україною та окреслює загальні перспективи розвитку банківського електронного документообігу.

Підрозділ 3.1 «Правові засади та перспективи розвитку здійснення банківського електронного документообігу в країнах Європейського Союзу» визначає ключові стандарти ЄС з теми дослідження на прикладі Керівництва по використанню алгоритмів і управління ключами та Директиві Європейського парламенту та Ради 1999/93/ЄС «Про правові підстави Співдружності для використання електронних підписів». Акцентується увага на ключових визначеннях, наводяться стандарти алгоритмів. Описується досвід реалізації європейських стратегій розвитку, проекти «Картка громадянина» та «X-road».

Підрозділ 3.2 «Правові засади та перспективи розвитку здійснення банківського електронного документообігу в країнах СНГ» визначає відповідний досвід країн у сфері банківського електронного документообігу, а саме – засад його побудови.

Приймається до відома намагання Російської Федерації створити уніфіковану систему електронного підпису, однак констатується її незвична побудова, яка не дає, на нормативному рівні, дійти до універсального підходу з регулюванням даних правовідносин на європейському рівні через різочу відмінність навіть у ключових дефініціях. Подібна ситуація пояснюється намаганням РФ створення єдиної системи функціонування електронного підпису виключно на теренах Митного союзу.

Рекомендовано перейняти окремий досвід визначення дефініцій Республіки Білорусь.

Підрозділ 3.3 «Перспективи розвитку банківського електронного документообігу в Україні» окреслює подальші шляхи розвитку банківського електронного документообігу в Україні з основою для проведення реформи в документообігу в цілому, надання громадянам більш якісних адміністративних послуг. Відображаються шляхи розвитку ринкової економіки за рахунок піднесення банківської сфери в частині обслуговування

клієнтів на основі електронного цифрового підпису та взаємну вигоду для держави та банківського сектору у його становленні.

Окреслюються перспективи початкового етапу розвитку системи електронного урядування в державі.

ВИСНОВКИ

У «Висновках» викладено короткий підсумок проведеного дослідження, сформульовано основні розробки та пропозиції в рамках досліджуваної сфери правових засад регулювання банківського електронного документообігу, найбільш важливими з них є:

1. Зазначені ключові відмінності електронного підпису та електронного цифрового підпису, проаналізовано систему функціонування електронного цифрового підпису на основі відкритого та особистого ключів, ієрархію підтвердження сертифікатів відкритих ключів у сфері банківської діяльності, важливість формування сертифікатів відкритого ключа органом, який може підтвердити особу підписувача. Встановлено правовий статус електронного цифрового підпису.

2. Встановлено фундаментальну проблему розмежування та визначення понять «ідентифікація», «автентифікація» та «авторизація» як основу для функціонування системи електронного цифрового підпису в рамках українського законодавства. Визначено необхідність заміни у Законі України «Про електронний цифровий підпис» поняття «ідентифікація» на поняття «автентифікація», адже у відносинах з приводу використання електронного цифрового підпису важливим є не лише ототожнення ідентифікатора з особою, а й встановлення права володіння таким ідентифікатором, що й здійснюється за допомогою автентифікації.

3. Систематизовано нормативно-правові акти, які регулюють загальну та спеціальну частину відносин у сфері банківського електронного документообігу.

4. Проаналізовано специфіку ведення діловодства в Національному банку України та його установах. Акцентовано увагу на функціонуванні АСКОД та АРМ а також додаткових носіїв, які приймають участь в їх обслуговуванні.

Вивчено процедуру здійснення фінансових операцій, які мають особливий статус на прикладі використання бланків «А» та «Б». Запропоновано використання зазначеної моделі в рамках інтеграції процесу до банківського електронного документообігу.

Викладено шляхи побудови інтерактивної системи банківського електронного документообігу на основі розробки дружнього до користувача інтерфейсу з відповідними підказками та забезпечення універсального підходу до обробки документів на основі загальної класифікації документів та подальшого проведення операцій з ними відповідно до пропонованої віртуальної формули розгляду та подальшого руху документів.

Серед диспозитивних норм ведення документообігу, які передбачають вибір між електронною та матеріальною формою, пропонується внести зміни щодо вибору електронної, тоді як матеріальну форму залишити альтернативною лише у ряді ситуацій, перелік яких встановити виключним (приміром, відсутність доступу до АСКОД, АРМ через технічні проблеми та ін.). Використання ж матеріальних носіїв дозволити лише з наступним обов'язком перенесення відповідних даних в електронну форму, як тільки можливість роботи із віртуальною системою буде поновлена.

Віртуальну формулу розгляду та подальшого руху документів визначити наступним чином: створення документу; перегляд, проведення консультацій; узгодження; затвердження, підпис; подальший контроль.

Зазначену формулу пропонується використовувати і у суміжних відносинах Національного банку України з іншими державними органами, зокрема з приводу нормотворчої діяльності, що, в подальшому, може стати основою для переходу до такої системи ведення документообігу всього державного апарату в цілому.

5. Розглянуто ключові недоліки роботи із кореспонденцією, зокрема акцентовано увагу на категорії «вичерпності» заходів, які пропонуються в рамках роботи із зверненнями громадян, а також проблеми загального обігу кореспонденції, запропоновано нові шляхи підтвердження її прийняття та передачі.

6. Здійснено аналіз правового регламентування використання засобів захисту інформації Національного банку України. Визнано негативним контроль Центрального банку в рамках розробки банками системи «клієнт-банк», що, на нашу думку, повинно регулюватись лише вичерпним описом загальних вимог, а не обов'язком розкриття системи для Національного банку України.

7. Запропоновано оптимізувати роботу з АРМ-СЕР/АРМ-НБУ шляхом ведення спеціальних ідентифікаторів для осіб, які працюють із зазначеними системами, на основі процесів автентифікації; впровадити автоматизовану систему отримання дозволу для роботи, взамін усного розпорядження керівника, на основі авторизації користувачів а також системи відеоспостереження за екраном та приміщенням, аби полегшити сам контроль відповідному адміністратору, або ж звільнити його робочий час для виконання інших завдань.

8. Пропонуємо віднести криптографічні алгоритми до банківської таємниці на одному рівні з ключовою інформацією та ключами доступу, одночасно зазначивши чим саме є ключова інформація в обслуговуванні ПМГК на нормативному рівні.

9. В контексті обслуговування електронних архівів, встановлена важливість та різниця між описом справи та засвідчувальним написом, та ключова роль електронного цифрового підпису у ньому. Розроблено пропозицію автоматизації формування актів для знищення електронних документів та ведення супровідної документації. Перевірку цілісності архівів також пропонується налагодити програмним шляхом, аби зекономити

людський ресурс. Встановлено певні неточності у правовому регулюванні резервування даних.

10. Зважаючи на загальний курс інтерактивного розвитку системи, пропонується розробити типовий класифікатор правовідносин, відповідно до якого підписувач зможе більш легше встановлювати сфери використання сертифікату та накладати відповідні обмеження. Згодом, це дозволить спеціальним системам аналізу тексту завчасно попереджувати підписувача про сумнівність необхідності підписання того чи іншого документу власним електронним цифровим підписом, зважаючи на обмеження, що визначені для використання такого підпису.

11. Розглянуто досвід ЄС у сфері здійснення банківського електронного документообігу. В процесі переймання такого досвіду Україні необхідно звернути увагу на алгоритми розрахунку контрольних сум та відмінні функції хешкодування.

12. Визначено необхідність використання властивостей електронного підпису, встановлених директивами ЄС і на рівні українського законодавства. Більш продуктивним є процес самої генерації підпису, зважаючи на кваліфіковане визначення понять «власник підпису» та «пристрій для створення підпису» відповідно до європейських норм. Важливим є перейняття і властивостей кваліфікаційного сертифікату, що вважаються більш вичерпними. Окремо відображається процес верифікації, що більш захищає саме ототожнення відповідного електронного цифрового підпису з особою, порівняно з ідентифікацією на українському рівні, яка потребує заміни на автентифікацію.

13. Досліджено та встановлено відповідність класифікацій електронних підписів за українським та російським законодавством. Зважаючи на суттєву різницю, та намагання РФ створити особисту систему електронних підписів з подальшим її поширенням на Митний союз, рекомендація перейняття російського досвіду неможливе. Також неможливо чітко встановити розбіжності між категоріями «ідентифікація» та «авторизація», через їх фактичне зрівняння за російським законодавством. Тоді як і «автентифікація», в окремих актах, також прирівнюється до ідентифікації.

14. Зазначається необхідність нормативного відокремлення понять «справжність електронного документу» та «справжній електронний документ», а також «цілісність електронного документу» за прикладом законодавства Республіки Білорусь.

15. Встановлено, що економічна доцільність введення ЕЦП дозволяє досягти не менш ніж 50 % росту продуктивності праці, з точки зору організації електронного документообігу. Враховуючи достатній розвиток банківської сфери в Україні для впровадження ЕЦП, на нашу думку вводити дану форму роботи необхідно саме через банківський електронний документообіг.

16. Орієнтація на повномасштабне обслуговування осіб в Україні на основі інноваційних інструментів банківського електронного документообігу

дозволить не лише провести реформу в НБУ в площині оптимізації роботи Центрального банку та банків України, а й стане першим кроком до підготовки осіб для переходу на систему електронного урядування, тим самим зекономивши на введенні національних паспортів нового зразка, що поки не є першочерговим для розвитку державності країни.

17. Для здійснення початкового етапу переходу до системи електронного урядування, та реформи у системі надання адміністративних послуг, зокрема – створення ЦНАПів, державним органам необхідно приймати на обслуговування електронний цифровий підпис, що видається особам банками. Це прискорить формування єдиної системи, яка, за прикладом Естонії, дозволить державним органам обмінюватись відповідною інформацією про особу за єдиним ідентифікатором, не перекладаючи тягар збирання інформації для надання адміністративної послуги на саму особу. Зазначений процес поступово запустить і формування системи ведення та зберігання інформації про громадян у форматі електронних справ.

Пропонована модель демонструє великий показник ефективності через перекладення самої видачі електронного цифрового підпису на банківську сферу, тоді як самі банки зацікавлені у визнанні державою та подальшому обслуговуванні на державному рівні банківських електронних цифрових підписів через нарощування клієнтської маси.

18. Звичайне зосередження на електронному цифровому підписі та сприяння його введення як електронної банківської послуги дозволить розвивати усі напрямки реформи електронного урядування за польським варіантом: G2G, G2C, C2G, G2B, B2G.

АНОТАЦІЯ

Горкуша М. Ю. «Правові засади банківського електронного документообігу». – Рукопис. Дипломна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.03040101 «Правознавство» – Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України» - Суми, 2015.

В дипломній роботі проведено дослідження правових засад банківського електронного документообігу: вивчено ключові нормативні засади як на основі загальних так і спеціальних нормативно-правових актів, що регулюють зазначену сферу правовідносин.

Вивчено досвід зарубіжних країн у сфері банківського електронного документообігу, запропоновано часткове його переймання.

Наводиться ряд пропозицій, які покликанні оптимізувати роботу Національного банку України та банків України, а також сприяти євроінтеграції держави, формуванню системи електронного урядування.

Ключові слова: банківський електронний документообіг, електронний підпис, електронний цифровий підпис, оптимізація, реформа.

АННОТАЦИЯ

Горкуша М. Ю. «**Правовые основы банковского электронного документооборота**». – Рукопись. Дипломная работа на получение образовательно-квалификационного уровня «магистр» по специальности 8.03040101 «Правоведение» – Государственное высшее учебное заведение «Украинская академия банковского дела Национального банка Украины» – Сумы, 2015.

В дипломной работе проведено исследование правовых основ банковского электронного документооборота: изучено основные нормативные основы как на уровне общих, так и специальных нормативно-правовых актов, которые регулируют обозначенную сферу правоотношений.

Представлено опыт зарубежных стран в сфере банковского электронного документооборота, предложено частичное его заимствование.

Изложен ряд предложений, которые призваны оптимизировать работу Национального банка Украины и банков Украины, а так же способствовать евроинтеграции государства, формирования системы электронного правительства.

Ключевые слова: банковский электронный документооборот, электронная подпись, электронная цифровая подпись, оптимизация, реформа.

ANNOTATION

Gorkusha M. YU. «**Legal basis of banking electronic document circulation**». Thesis for education and qualification level of «master» in the specialty 8.03040101 «Jurisprudence» – State Higher Educational Institution «Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine» - Sumy, 2015.

In the thesis investigated the legal basis of the banking electronic document circulation: learn the basic regulatory at the general and specific legal acts that regulate electronic document circulation.

Studied the experience of foreign countries in banking electronic document.

Thesis give a number of proposals that optimize work of the National Bank of Ukraine and banks of Ukraine, and promote the European integration of Ukraine, formation of e-government.

Key words: bank electronic documents circulation, electronic signature, digital signature, optimization, reform.